

некомерційного підприємства - закладах охорони здоров'я. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю. Актуальні проблеми менеджменту та публічного управління в умовах війни та післявоєнної відбудови України. 2022р.

4. Зюбрій Д.О., Аналіз та аудит фінансового стану закладів охорони здоров'я. Західноукраїнський національний університет. Тернопіль 2022р.

5. Roberto Moro Visconti and other, Healthcare Digitalization and Pay-For-Performance Incentives in Smart Hospital Project Financing. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2020, 17(7), 2318; <https://doi.org/10.3390/ijerph17072318>

УДК: 338.24:658.14(477)(043.2)

Метеленко Н.Г.,

доктор економічних наук, професор, директор,

Глуцевський В.В.,

доктор економічних наук, професор,

кафедра Інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,

Попова А.О.,

кандидат економічних наук, доцент кафедри

інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,

Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потєбні,

Запорізький національний університет

ДЕРЖАВНІ ІНІЦІАТИВИ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Спроможність української економіки до оперативного відновлення та системної повоєнної відбудови істотно обмежена сировинною орієнтованістю внутрішнього промислового виробництва та експорту, тому в українському виробництві необхідно забезпечити розвиток переробної промисловості, оскільки від неї залежить виживання економіки і державний пріоритет у вигляді переробної промисловості вже знайшов своє відображення у Державному бюджеті на 2024 рік. Запроваджуваними державою механізмами фінансової підтримки переробної промисловості є

програма доступних кредитів «5 – 7 – 9»; проекти створення індустріальних парків; проекти з великими інвестиціями тощо.

Дослідження показало, що у 2022 р. продукція добувної галузі становила понад 20 % у структурі реалізації добувної та переробної галузей; в експорті дві третини становили сировина та напівфабрикати, причому близько половини – тільки сировинна продукція; частка руд і мінералів досягла 7,4 %, зернових та олійних культур – 29 %. На тлі зростання попиту на різноманітну промислову продукцію для потреб відновлення нестача внутрішнього постачання зумовлює подальше нарощування імпорту, наслідками чого є погіршення платіжного балансу, недоотримання надходжень до державного бюджету, занепад промислового підприємництва; переважання в експорті низьковартісної сировини та напівфабрикатів відчутно обмежує надходження до державного бюджету критично потрібних фінансових ресурсів [1]. У структурі українського ВВП на переробну галузь припадає лише 10,1%, тоді як у Польщі цей показник – 19%, в Туреччині – 20%. Висновок очевидний – необхідно збільшити частку переробної промисловості; має з'явитися новий сучасний технологічний сектор переробної промисловості; Україна повинна виробляти сучасні товари із доданою вартістю, які потрібні споживачеві [2].

З початку повномасштабної війни державну та міжнародну підтримку галузей переробної промисловості забезпечено в рамках декількох програм фінансової підтримки. Зокрема, у межах програми «Доступні кредити 5–7–9 %» передбачено надання підприємствам (у т. ч. переробним) кредитів розміром до 60 млн грн строком від 1 до 5 років. З 2020 р. також реалізовувано урядову програму підтримки мікро-, малого, середнього та великого бізнесу «Доступний фінансовий лізинг 5–7–9 %», що передбачає фінансову допомогу шляхом здешевлення фінансового лізингу, через державну компенсацію ставки річних відсотків за фінансовим лізингом. У липні 2022 р. Уряд України розпочав реалізацію грантової програми для переробних підприємств «Новий рівень», якою передбачено надання підприємцям грантів сумою до 8 млн грн на розвиток переробного бізнесу за умови створення щонайменше 25 робочих місць [3]. За статистикою у 2022 р. гранти на розвиток переробних підприємств отримали 178 підприємців на майже 1 млрд грн; станом на квітень 2023 р. – 61 переробне підприємство на суму 282 млн грн [4].

Вагомим чинником підтримки переробних галузей промисловості може стати розширення спільних проєктів з ЄС, але на сьогодні проєкти підтримки є фрагментарними. Так, на початку 2023 р. в межах програми ЄС за інформаційної підтримки Фонду розвитку підприємництва вісім українських кластерів, більшість з яких представляють переробну галузь, виграли грантове фінансування обсягом до 25 тис. євро [5].

Зважаючи на структуру виробництва та експорту, першочерговими напрямками державного стимулювання переробних галузей промисловості треба вважати поглиблення переробки в галузях з найбільшим сировинним потенціалом – сільськогосподарської, мінеральної та металевої сировини. Водночас потреба істотних парадигмальних змін у підходах до розвитку промисловості на шляху євроінтеграції, зокрема її озеленення та циркулярність, а також величезні акумульовані обсяги вторсировини актуалізують завдання відсутнього нарощування вторинної переробки. Потужним ресурсом для відновлення зруйнованої інфраструктури та енергетичного забезпечення є вторинне перероблення промислових, побутових відходів та відходів руйнування.

Таким чином, результати дослідження доводять, що задеклароване стратегічною метою Уряду збільшення промислової переробки дасть змогу залучити значні незадіяні сировинні ресурси для забезпечення потреб відбудови української економіки та наповнення державного бюджету, а в перспективі – створити повні цикли виробництва кінцевої продукції з високою доданою вартістю. Проєкти та заходи зі стимулювання внутрішнього промислового перероблення первинних та вторинних сировинних ресурсів мають максимально інтегруватися до наявних інструментів повоєнної відбудови; важливо налагодити системну взаємодію щодо підтримки переробної галузі промисловості з міжнародними фінансовими організаціями та ЄС.

Список використаних джерел:

4. *Стан та перспективи розвитку промислового перероблення сировинних ресурсів в Україні.* URL: <http://surl.li/mwupj>.

5. *Розвиток переробної промисловості за 10 років подвоїть ВВП до 300 мільярдів дол.* URL: <http://surl.li/gufwt>

6. *Постанова КМУ Деякі питання надання грантів для переробних підприємств № 739 від 24.06.2022.:* <http://surl.li/clmvl>.

7. *«Робота: Переробні підприємства отримали понад 280 млн грн грантів на розвиток. URL: <http://surl.li/sxxew>.*

8. *Кластери-переможці у конкурсі грантів від EU4Business. URL: <http://surl.li/sxxfc>.*

УДК 657.336

Мороз Ю.Ю.,
*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування,
Державний університет «Житомирська політехніка»*

СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

В діючих нормативних документах і в наукових дослідженнях вітчизняних вчених на сьогодні не визначено єдиного підходу до тлумачення надійності та самодостатності суб'єктів господарювання відносно використання ними кредиторської заборгованості для формування активів, як щодо сутності цих понять, так і алгоритмізації їх показників. Щодо наявних дефініцій, що відображають рівень надійності бізнесу як позичальника, то в Україні використовуються терміни «платоспроможність», «ліквідність», «кредитоспроможність», «фінансова стійкість» [2; 3].

Найбільш обґрунтованим терміном, що характеризує рівень надійності позикоодержувача на умовах кредиторської заборгованості, на нашу думку, має бути кредитоспроможність, який пов'язаний з наявністю в пасиві балансу боргів як кредиторської заборгованості що відображається за кредитом бухгалтерських рахунків. Кредит (від лат. credit «він вірить», «він дає у борг, позичає») – права сторона пасивного бухгалтерського рахунку і балансу.

Кредитоспроможність – це можливість суб'єкта господарювання наявними та одержаними активами за умови безперебійного функціонування бізнесу сплачувати зобов'язання перед кредиторами на визначених умовах погашення кредиторської заборгованості.

Основними методичними підходами до оцінки кредитоспроможності українського бізнесу можуть бути: